

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu

SSGSSK · No: 5510

Madde 40 Fiilî hizmet süresi zammı

(Değişik: 17/4/2008-5754/25 md.)

Aşağıda belirtilen işyerlerinde ve işlerde 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri kapsamında çalışan sigortalıların prim ödeme gün sayılarına, bu işyerlerinde ve işlerde geçen çalışma sürelerinin her 360 günü için karşılığında gösterilen gün sayıları, fiilî hizmet süresi zammı olarak eklenir. 360 günden eksik sürelerle ait fiilî hizmet süresi zammı, 360 gün için eklenen fiilî hizmet süresi ile orantılı olarak belirlenir. Çalışmanın fiili hizmet süresi zammı kapsamında değerlendirilebilmesi için, tablonun (13) ve (14) numaralı sıralarında belirtilen sigortalılar hariç sigortalının kapsamındaki işyerleri ile birlikte belirtilen işlerde fiilen çalışması ve söz konusu işlerin risklerine maruz kalması şarttır. (Ek cümle: 10/9/2014-6552/42 md.) Tablonun (10) numaralı sırasında belirtilen sigortalıların, fiili hizmet süresi zammından yararlandırılacakları dönem içinde kalan; yıllık ücretli izin, sıhhi izin, hafta tatili, ulusal bayram ve genel tatil günleri ile eğitim, kurs, iş öncesi ve sonrası hazırlık sürelerinde fiilen çalışma ve söz konusu işlerin risklerine maruz kalma şartı aranmaz.

Aşağıdaki bentlerden birden fazlasına dahil olanlar için, en yüksek olan bentten fiilî hizmet süresi zammı uygulanır.

1) Kurşun ve arsenik işleri

1) Kurşun üretilen galenit, serüzit, anglezit gibi cevherlerin çıkarılmasına ilişkin maden ocağı işlerinde çalışanlar.

2) Kurşunlu madenlerden yahut içinde kurşun bulunan kül, maden köpüğü, kurşun fırın kurumu, üstübeç artığı ve benzeri maddelerden kurşun üretimi için yapılan izabe işlerinde çalışanlar.

3) Antimuan, kalay, bronz ve benzeri maddelerle yapılan kurşun alaşımı işlerinde çalışanlar.

4) Kurşun izabe fırınlarının teksif odalarında biriken kuru tozları kaldırma işlerinde çalışanlar.

60

90

2) Cam fabrika ve atölyeleri

1) Cam yapımında kullanılan ilkel maddeleri toz haline getirme, eleme, karıştırma ve kurutma işlerinde (bu işleri yapmak üzere tam kapalı odalar içinde otomatik makineli tesisat veya çalışma ortamındaki tozları sağlık için tehlike oluşturmayacak düzeye indiren havalandırma tesisatı bulunmadığı takdirde) çalışanlar.

2) Eritme işlerinde (otomatik besleme fırınlarıyla çalışılmadığı takdirde) çalışanlar.

3) Ateşçilik işlerinde çalışanlar.

4) Üfleme işlerinde (tamamen otomatik makinelerle yapılmadığı takdirde) çalışanlar.

- 5) Basınçla yapılan cam işlerinde (cam tazyiki işleri) çalışanlar.
- 6) Ayna camı sanatında potalı cam dökümü işlerinde (potalar kalıp masasına mekanik araçlarla taşınmadığı takdirde) çalışanlar.
- 7) Camı fırın başından alma işlerinde çalışanlar.
- 8) Yayma fırınlarında düzeltme işlerinde çalışanlar.
- 9) Traş işlerinde çalışanlar.
- 10) Asitle hak ve cilâlama işlerinde çalışanlar.
- 11) Basınçlı havayla kum püskürten cihazlarla yapılan işlerde (çalışma ortamındaki tozları sağlık için tehlike oluşturmayacak düzeye indiren havalandırma tesisatı bulunmadığı takdirde) çalışanlar.
- 12) Pota ve taş odalarında görülen işlerde çalışanlar.

60

3) Cıva üretimi işleri sanayii

- 1) Cıva izabe fırınlarında görülen işlerde çalışanlar.
- 2) Elementer cıva bulunan ocaklarda görülen işlerde çalışanlar.

90

4) Çimento fabrikaları

- 1) İlkel maddeleri kırma, ufalama, ezme, eleme ve karıştırma işlerinde çalışanlar.
- 2) Otomatik fırınlarda pişirme işlerinde çalışanlar.
- 3) Klinkeri öğütme, eleme, torba ve fiçılara koyma işlerinde (otomatik olarak tozun etrafa yayılmasını önleyici bir düzenleme yapılmadığı takdirde) çalışanlar.

60

5) Kok fabrikalarıyla termik santraller

- 1) Ateşçilik, ocak temizliği, jeneratör, doldurma, boşaltma ve temizleme işlerinde çalışanlar.
- 2) Kimyasal arıtma işlerinde çalışanlar.
- 3) Gazın geçtiği cihaz ve boruların onarılması ve temizlenmesi işlerinde çalışanlar.
- 4) Kok fabrikalarında kömür ve ocak işlerinde çalışanlar.
- 5) Elektrik enerji üretim santrallerinin kazan dairesindeki ateşçilik, kül ve kömürlerin taşınması işlerinde çalışanlar.
- 6) Termik santrallerle her çeşit buhar kazanlarının kazan dairesindeki ateşçilik, kül ve kömürlerin taşınması işlerinde çalışanlar.

60

6) Alüminyum fabrikaları

- 1) Alüminyum oksit üretimi işlerinde çalışanlar.

2) Alüminyum bronz hazırlama işlerinde çalışanlar.

3) Alüminyum madeni üretimi işlerinde çalışanlar.

60

7) Demir ve çelik fabrikaları

1) Demir izabe fabrikalarında cevherin demire çevrilmesi işleriyle boru fabrikalarının fırın ve döküm dairelerinde yapılan işlerinde çalışanlar.

2) Çelikhanelerin çelik yapılan fırınlarıyla bunların teferruat ve eklentilerinden olan ikinci derecedeki fırınlarda ve konvertörlerde yapılan işlerinde çalışanlar.

3) Sıvı haldeki demir ve çeliğin tesisat ve teçhizatla veya mekanik olarak taşınmasına ilişkin işlerde çalışanlar.

4) Sıcak veya sıvı haldeki cürufun taşınması ve işlenmesi işlerinde çalışanlar.

5) Haddehanelerde (soğuk demirle çalışılan haddehaneler hariç), fırınlarda, hadde serilerinde, haddehaneyi kızgın veya sıvı çelik yahut demirle besleyen tesisat ve araçlarla görülen işlerle kızgın halde olan yarı mamul parçaların kesilmesi ve hazırlanması işlerinde çalışanlar.

90

8) Döküm fabrikaları

1) Döküm kalıp ve maçalarının yapılması ve döküme hazır duruma getirilmesi işlerinde çalışanlar.

2) Döküm şarjının hazırlanması ve her çeşit maden eritme (izabe) fırınlarının döküme hazır duruma getirilmesi işlerinde çalışanlar.

3) Maden eritme ve dökme işlerinde çalışanlar.

60

9) Asit üretimi yapan fabrika ve atölyeler

1) Asit için hammaddelerin hazırlanması işlerinde çalışanlar.

2) Asidin yapılma safhalarındaki işlerinde çalışanlar.

3) Baca gazlarından asit elde edilmesi işlerinde çalışanlar.

90

10) Yeraltı işleri

Maden ocakları (elementer civa bulunduğu saptanan civa maden ocakları hariç), kanalizasyon ve tünel yapımı gibi yer altında yapılan işlerde çalışanlar.

180

11) Radyoaktif ve radyoionizan maddelerle yapılan işler

Doğal ve yapay radyoaktif, radyoionizan maddeler veya bütün diğer korpüsküler emanasyon kaynakları ile yapılan işlerde çalışanlar.

90

12) Su altında veya su altında basınçlı hava içinde çalışmayı gerektiren işler

1) Su altında basınçlı hava içinde çalışmayı gerektiren işlerden 20- 35 metreye kadar derinlik veya 2-3,5 kg/cm² basınçta yapılan işlerde çalışanlar.

2) Su altında basınçlı hava içinde çalışmayı gerektiren işlerden 35-40 (40 hariç) m. derinlik veya 3,5-4 (3,5 hariç) kg/cm² basınçta yapılan işlerde çalışanlar.

3) Dalgıçlık işinde çalışanlar.

60

90

13) Türk Silâhlı Kuvvetlerinde,

Subay, yedek subay, astsubay, yedek astsubay, uzman jandarma, Jandarma Genel Komutanlığında ve uzman erbaşlar ve sözleşmeli erbaş ve erler.

Sahil Güvenlik Komutanlığında[56][57][58]

90

14) Emniyet ve polis mesleğinde,

Milli İstihbarat Teşkilâtında

Asaleti onaylanmış olmak şartıyla adaylıkta geçirilen süreler dahil polis memuru, başpolis memuru ve kıdemli başpolis memuru, komiser yardımcısı, komiser, başkomiser, emniyet amiri, emniyet müdürleri ile bu ve daha yukarı maaş ve derecelerdeki emniyet mensupları, Milli İstihbarat Teşkilâtı mensupları.[59]

90

15) İtfaiye veya yangın söndürme işleri

Yangın söndürme işlerinde çalışanlar.

60

16) (İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 25/12/2019 tarihli ve E.: 2019/62, K.: 2019/98 sayılı Kararı ile) (Yeniden düzenleme:11/11/2020-7256/32 md.)

Basın ve Gazetecilik mesleğinde

9/6/2004 tarihli ve 5187 sayılı Basın Kanununa göre basın kartı sahibi olmak suretiyle fiilen çalışanlar.[60]

90

17) (Ek: 10/1/2013-6385/ 15 md.)

Türkiye Radyo-Televizyon

Kurumu basın kartı sahibi olmak

suretiyle;

Basın Kanununa göre Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunda haber hizmetinde fiilen çalışanlar.[61]

90

Türkiye Büyük Millet Meclisi ile

Cumhurbaşkanlığı

Yasama organı üyeleri ile Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar.62

90

19) (Ek: 15/8/2017-KHK-694/153 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7078/148 md.)

Ceza infaz kurumu müdürü, idare memuru, infaz ve koruma başmemuru, infaz ve koruma memuru unvanlı kadrolarda bulunanlar ile Adalet Bakanlığı taşra teşkilatına tahsisli kadro veya pozisyonlarda bulunup ceza infaz kurumlarında görev yapan ve ceza infaz kurumlarında hükümlü ve tutuklularla bilfiil irtibat içinde olan diğer görevliler,

90

20) (Ek: 26/7/2018-7146/11 md.)

İnsan sağlığına ilişkin işler

11/4/1928 tarihli ve 1219 sayılı Kanun, 25/2/1954 tarihli ve 6283 sayılı Hemşirelik Kanunu ve 18/12/1953 tarihli ve 6197 sayılı Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Kanun kapsamında sağlık meslek mensubu sayılan ve insan sağlığı için koruyucu, teşhis, tedavi ve rehabilite edici hizmetlerde çalışanlar.

60

Bu maddenin birinci fıkrası hükmüne göre hesaplanan fiilî hizmet süresi zammı, yukarıdaki tablonun (13) ve (14) numaralı sırasında yer alan sigortalılar için sekiz, diğer sigortalılar için beş yılı geçmemek üzere uzun vadeli sigorta kolları uygulamasında prim ödeme gün sayısına eklenir. Bu sürelerin, üç yılı geçmemek üzere; (18) numaralı sırasında bulunanlar için tamamı diğerleri için yarısı emeklilik yaş hadlerinden indirilir. Tablonun (10) numaralı sırasında yer alan sigortalılar için bu fıkradaki süre sınırı uygulanmaz.[63]

Yukarıdaki fıkra da belirtilen yaş haddi indiriminden yararlanabilmek için ölüm ve malûliyet halleri ile (18) numaralı sırada bulunanlar hariç tablonun (10) numaralı sırasında yer alan sigortalıların en az 1800 gün, diğer sıralarda yer alan sigortalıların ise en az 3600 gün belirtilen işyeri ve işlerde çalışmış olmaları şarttır.[64]

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar Kurumun önerisi üzerine Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelik ile düzenlenir.